

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ВІННИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія правових та психологічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчально-виховної
роботи ВІННІЦЬКОГО ФАХОВОГО
КОЛЕДЖУ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІРИНА ЗАБРОДІНА
«31» серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: освітньо-професійна програма «Психологія»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Форма навчання	Курс	Семестри	Лекції	Практичні	СРС	Разом	Іспит
денна	III	V	45	30	105	180	Іспит

2023–2024 навчальний рік

**1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійни й ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 6	05 Соціальні та поведінкові науки	Соціальні та поведінкові науки
Модулів: 4	Освітньо-професійна програма «Психологія» Спеціальність 053 Психологія	Рік підготовки
Змістових модулів: 3		3-й
		Семестр
		5-й
Загальна кількість годин – 180 год.		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.	Фаховий молодший бакалавр	45 год.
		Практичні
		30 год.
		Самостійна робота
		105 год.
		Вид контролю:
		іспит, 5-й семестр

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

2.1. Метою дисципліни є: вивчення дисципліни "Загальна психологія" як науки, ознайомлення з основами психології, вивчення теоретичних понять і положень, забезпечення студентів теоретичними знаннями з загальної психології, уміннями і навиками визначення психологічного контексту в умовах практичної діяльності.

В процесі викладання дисципліни студентам ставляться такі завдання:

- формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки;
- розширення світоглядного і професійного горизонту в результаті ознайомлення з розвитком психології як науки;
- ознайомлення з структурними компонентами психіки та їх взаємозв'язком;
- набуття студентами навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей.
- формування студентами навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки.

За результатами вивчення курсу студент повинен

ВМІТИ:

- організовувати дослідження психічних явищ відповідно до методологічних принципів психології;
- застосовувати адекватні методи дослідження психіки;
- проводити науково обґрунтований аналіз психологічних фактів;
- пояснювати психологічний зміст та механізми становлення і розвитку різних форм прояву психіки (психічних процесів, станів і властивостей особистості, свідомих і неусвідомлюваних психічних явищ);
- аналізувати психологічний зміст, структуру, психологічні механізми і умови розвитку особистості та окремих її складових;

- застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості тощо.

ЗНАТИ:

- предмет і завдання загальної психології;
- методологічні принципи і методи дослідження психіки;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
- рівні розвитку і форми прояву психіки;
- зміст, психологічні механізми і умови становлення і розвитку свідомості та самосвідомості людини;
- характеристику неусвідомлюваних психічних явищ;
- сутність, структуру та психологічні властивості особистості як системної якості індивіда;
- зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної;
- регулятивної афективної сфери особистості;
- індивідуально- типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їхній розвиток;
- зміст, структуру і види діяльності та поведінки як психологічних феноменів.

2.1. Відповідність компетентностей випускника компонентам освітньо-професійної програми «Психологія»:

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

ФК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

2.2. Відповідність результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми «Психологія»:

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН6. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН7. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника .

ПРН8. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН9. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН10. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН14. Проектувати, організовувати та здійснювати психологічно ефективну консультативну діяльність з різними категоріями клієнтів.

ПРН15. Надавати консультативно-корекційну допомогу громадянам, які перебувають у кризових ситуаціях, а також проводити відповідні реабілітаційні та адаптаційні заходи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Психологія як система знань

Тема 1.1. Предмет психології як науки, її завдання

Загальні принципи пізнання світу. Специфіка психологічного знання. Життєві і наукові психологічні знання. Особливості та можливості психології. Значення терміну “психологія”. Психологія як наука про психіку і психічні явища. Історичні етапи розвитку психології. Предмет, цілі і завдання сучасної психології. Загальнопсихологічні категорії. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Психічні процеси: пізнавальні, емоційні, вольові. Психічні стани як характеристика загального стану психіки. Основні характеристики психічних станів: тривалість, спрямованість, стійкість, інтенсивність. Психічні властивості особистості: спрямованість, темперамент, здібності, характер.

Тема 1.2. Принципи, методи та місце психології у структурі сучасних наук.

Методологічні принципи психології. Загальне уявлення про методи наукового дослідження. Універсальні та спеціальні методи психологічного дослідження. Основні групи психологічних методів: не експериментальні та експериментальні. Основні неекспериментальні методи психології: спостереження, самоспостереження, бесіда, анкетування, аналіз продуктів діяльності. Експериментальні методи: природний і лабораторний експерименти, тестування. Основні типи психологічних тестів. Взаємозв'язок психології і сучасних наук. Основні галузі психології. Фундаментальні і прикладні галузі психології. Загальна психологія, її предмет і задачі. Становлення і формування основних галузей психології.

Тема 1.3. Становлення психології як науки.

Основні підходи до визначення історичних етапів розвитку психологічної науки. Психологія як наука про душу. Психологія як наука про свідомість. Психологія як наука про поведінку. Психологія – наука про психіку як єдність свідомого і несвідомого, зовнішнього внутрішнього психічного у взаємодії людини зі світом. Етапи історичного поступу психології:

міфологічний, філософський, науковий. Формування засад наукової психології. Культурологічний підхід у тлумаченні історії психології В.А.Роменця. Основні наукові школи та напрямки психології. Структуралізм, функціоналізм і гештальтпсихологія. Психоаналіз. Біхевіоризм. Когнітивізм. Гуманістична психологія. Трансперсональна психологія. Психологічні концепції. Концепція Піаже: стадії розвитку інтелекту. Концепція Л.С. Виготського: теорія вищих психічних функцій.

Тема 1.4. Поняття про психіку.

Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Природа і механізми психічних явищ. Подразливість. Чутливість і відчуття, їхні властивості й основні відмінності у порівнянні з подразливістю. Поведінка як процес пристосування до умов зовнішнього середовища. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. “Я-концепція” і критичність людини, їхня роль у формуванні поведінки людини. Основні функції психіки. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища — інтегративна функція психіки. Загальні проблеми походження психіки людини.

Тема 1. 5. Психіка у філогенезі та історіогенезі: розвиток психіки тварин.

Розвиток психіки тварин. Інстинктивна поведінка тварин і стадія елементарної поведінки. Роль властивостей зовнішніх подразників у формуванні поведінки тварин, що знаходяться на рівні розвитку елементарної сенсорної психіки. Диференціація органів чутливості. Вузлова нервова система і ланцюгова поведінка тварин. Трубочаста нервова система й ускладнення поведінки тварин. Вчення І.П.Павлова про умовні і безумовні рефлекси. Стадія навичок і предметного сприйняття, її основні особливості. Стадія інтелектуальної поведінки. Основні особливості стадії інтелектуальної поведінки.

Тема 1. 6. Походження і розвиток свідомості людини.

Поняття про свідомість. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і вищий рівень саморегуляції. Активність і інтенціональність – основні характеристики свідомості. Рефлексія і мотиваційно-ціннісний

характер свідомості. “Я-концепція”. Взаємозв'язок розвитку мозку і свідомості людини. Роль праці у формуванні і розвитку свідомості людини. Концепція О.М.Леонтьєва. Культурно-історична концепція розвитку психіки людини. Протиборство “біологічного” і “ідеального” підходів до рішення проблеми походження свідомості людини. Поняття про вищі психічні функції в концепції Л.С.Виготського. Будова нервової системи людини. Співвідношення психічних явищ і роботи мозку. Теорія умовно-рефлекторного вчення І.П.Павлова. Основні функціональні блоки мозку, їхній зв'язок із психічними процесами і роль у керуванні поведінкою у теорії О.Р.Лурії. Проблема співвідношення фізіологічних і психічних процесів.

Тема 1. 7. Неусвідомлювані психічні процеси.

Неусвідомлювані механізми і дії. Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів. Класифікація неусвідомлюваних процесів. Концепція неусвідомлюваної установки Д.М.Узнадзе. Значущість вегетативних компонентів для психологічних досліджень. Неусвідомлювані спонуки свідомих дій. Дослідження неусвідомлюваних процесів З.Фрейдом. Теорія несвідомого. Механізми витиснення й опору. Значення теорії З.Фрейда для лікування невротичних симптомів. Надсвідомі процеси. Співвідношення свідомих і надсвідомих процесів. Ілюзії сприйняття, помилки установки, фрейдівські феномени.

Змістовий модуль 2. Сенсорно-перцептивна сфера особистості

Тема 2.1. Діяльність як основна форма активності особистості.

Активність особистості та її джерела. Активність і діяльність. Діяльність як суттєвий вид активності людини. Структура діяльності. Екстеріоризація та інтеріоризація дій як етапи розвитку та основна форма оволодіння діяльністю. Поняття про навички, вміння, звички. Основні види діяльності (ігрова, учбова, трудова) та їх порівняльна характеристика. Гра як провідна діяльність і її психологічні особливості. Учбова діяльність та її психологічна характеристика. Психологічна структура і зміст трудової діяльності. Творчість як самостійний вид діяльності.

Тема 2.2. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.

Поняття про спілкування. Значення спілкування в розвитку особистості. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Комунікативна, інтерактивна та перцептивна функції спілкування. Рефлексія, ідентифікація, стереотипізація. Смыслові бар'єри спілкування. Конфлікт та його види. Психолого-педагогічне спілкування, умови його ефективності. Соціально-психологічний тренінг спілкування.

Тема 2.3. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів

Загальне поняття про відчуття. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Фізіологічні механізми відчуття. Поняття про аналізатори. Рефлекторний характер аналізатора. Види відчуттів. Загальне уявлення про класифікації відчуттів. Поняття про модальність відчуттів. Основні властивості і характеристики відчуттів. Властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація. Абсолютна чутливість і чутливість до розрізнення. Абсолютний і відносний пороги відчуттів. Основний психофізичний закон Вебера-Фехнера. Сенсорна адаптація і взаємодія відчуттів. Поняття про сенсibiliзацію. Явище синестезії.

Тема 2.4. Сприймання: види та властивості.

Загальна характеристика сприйняття. Взаємозв'язок відчуття і сприйняття. Сприйняття як цілісне відображення предметів. Фізіологічні механізми сприйняття. Основні властивості і види сприйняття. Явище апперцепції. Поняття про ілюзії сприйняття. Основні класифікації сприйняття. Класифікація за модальністю, за формою існування матерії: простір, час, рух. Сприйняття простору. Сприйняття руху і часу.

Тема 2.5. Пам'ять: теорії і закономірності функціонування.

Визначення і загальна характеристика пам'яті. Основні механізми пам'яті: запам'ятовування, збереження, впізнання і відтворення. Фізіологічні основи пам'яті. Основні процеси і механізми пам'яті. Основні види запам'ятовування: довільне і мимовільне. Заучування. Поняття про мнемічну діяльність. Осмислене і механічне запам'ятовування. Відтворення

як процес відновлення образу. Пригадування. Впізнання. Явище ремінісценції.. Поняття про амнезію. Основні види пам'яті.

Тема 2.6. Уява і творчість.

Поняття про уяву. Соціальна природа уяви. Уява та об'єктивна дійсність. Феноменологія уяви. Уява і творчість. Види уяви. Мрія і практична діяльність. Аналітико- синтетичний характер процесів уяви. Способи синтезування, які забезпечують виникнення образів уяви. Фізіологічні основи уяви. Ідеомоторні рухи. Індивідуальні властивості уяви. Розвиток уяви.

Тема 2.7. Мислення та інтелект

Поняття про мислення. Мислення і чуттєве пізнання. Мислення і мова. Соціальна природа мислення. Фізіологічні основи мислення. Форми мислення: поняття, судження та умовиводи. Мисленнєві операції та їх характеристика. Аналіз, синтез, порівняння, конкретизація, абстрагування, узагальнення, класифікація та систематизація. Мислення і розв'язування задач. Види мислення і його індивідуальні особливості. Поняття про інтелект та основні підходи до його вивчення.

Тема 2.8. Увага як форма організації психічної діяльності

Увага як психічний феномен. Увага і свідомість. Фізіологічні механізми уваги. Теорія уваги Т.Рибо. Концепція установки Д.М.Узнадзе і увага. Основні види уваги: мимовільна, довільна, після довільна, фактори, що їх спонукають. Характеристика властивостей уваги. Психофізичні характеристики стійкості уваги і її основні умови. Методи вивчення стійкості уваги. Концентрація і розподіл уваги. Методи вивчення розподілу уваги. Перенесення і обсяг уваги. Методи дослідження обсягу уваги. Відволікання і його фізіологічні основи. Удавана і справжня неуважність.

Змістовний модуль 3. Регулятивна та інструментальна функція психіки

Тема 3.1. Особистість: загальна психологічна характеристика, структура, розвиток.

Поняття про особистість в психології. Індивід, особистість, індивідуальність – відмінності в змісті і об'ємі даних понять.

Взаємозв'язок біологічного і соціального в особистості. Соціальне середовище і особистість. Формування і розвиток особистості. Теорії особистості (З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер, К.Горні, Г.Мюррей, К.Левін, А.Маслоу, К.Роджерс та ін.). Поняття про інтереси та їх види. Переконавання та ідеали особистості. Поняття про установку. Цілі особистості та рівні її домагань. Самооцінка та Я-концепція особистості. Духовний потенціал особистості.

Тема 3.2. Поняття про волю і вольову поведінку.

Поняття про волю, природа і функції волі. Мотиваційна сфера особистості та вольова діяльність. Феноменологія волі. Вольовий акт і його структура. Вольове зусилля. Психологічний аналіз боротьби мотивів та прийняття рішення. Зв'язок вольової регуляції з мотивацією діяльності. Рефлексія і воля. Вольові якості особистості та їх розвиток. Вікові та індивідуальні особливості волі. Завдання виховання та самовиховання волі. Проблема свободи волі.

Тема 3.3. Емоції і почуття: їх роль в житті людини.

Поняття емоцій. Роль емоцій в житті людини. Основні функції емоцій. Поняття про емоційне реагування. Види емоційного реагування: емоційний тон відчуттів та вражень, власне емоції, афект, настрій, стрес, почуття. Фізіологічні основи емоцій. Емоційні властивості людини. Зв'язок емоцій і потреб людини. Індивідуальна своєрідність емоцій і почуттів. Совість як одна з вищих емоційно-моральних особистісних якостей людини. Любов як емоційне почуття. Розвиток емоційно-особистісної сфери в людини. Характеристика почуттів.

Тема 3.4. Проблема типу темпераменту.

Поняття про темперамент. Фізіологічні механізми темпераменту (гуморальна, конституційна та психофізіологічна теорії). Типи темпераментів, їх психологічна характеристика. Основні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, пластичність, ригідність, екстраверсія, інтроверсія, емоційна збудливість. Роль спадковості в походженні людини. Проблема мінливості темпераменту. Роль

темпераменту в трудовій і навчальній діяльності. Темперамент і індивідуальний стиль діяльності. Індивідуальний підхід до осіб з різними типами темпераменту.

Тема 3.5. Природа і сутність характеру.

Поняття про характер. Характер як система найбільш стійких рис особистості. Характер і темперамент. Типологія характеру Е.Кречмера. Система акцентуованих рис характеру за А. Лічко. Акцентуовані типи характерів за К.Леонгардом. Соціальні типи характеру за Е.Фроммом. Екстраверсія та інтраверсія як риси характеру. Психосоціотипи. Психогіометрична типологія. Характер і захисні механізми. Типи людей і «локус контролю». Характер і мотивація поведінки. Структура і риси характеру, його цілісність. Характер і спрямованість особистості. Спадковість і характер. Зв'язок характеру і темпераменту. Формування характеру. Урахування особливостей характеру у індивідуальній та навчально-виховній роботі.

Тема 3.6. Задатки та здібності людини.

Поняття про здібності. Здібності, знання, уміння й навички. Характеристика видів здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Природні і набуті здібності. Теоретичні і практичні, навчальні і творчі, предметні і міжособистісні здібності. Взаємозв'язок і взаємна компенсація різних здібностей. Структура здібностей. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Поняття обдарованості. Задатки як природні і соціально сформовані передумови для розвитку здібностей. Аналіз тестової методики для визначення коефіцієнта розумової обдарованості. Розвиток здібностей.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем 1	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього 2	у тому числі		
		лекції 3	практичні 4	самостійна робота 5
Змістовий модуль 1. Психологія як система знань				
Тема 1.1. Предмет психології як науки, її завдання	4	2	2	-

Тема 1.2. Принципи, методи та місце психології у структурі сучасних наук	9	2	2	5
Тема 1.3. Становлення психології як науки	14	2	2	10
Тема 1.4. Поняття про психіку	14	2	2	10
Тема 1.5. Психіка у філогенезі та історіогенезі: розвиток психіки тварин	14	2	2	10
Тема 1.6. Походження і розвиток свідомості людини	12	2	-	10
Тема 1.7. Неусвідомлювані психічні процеси. Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів.	6	4	2	-
Змістовний модуль 2. Сенсорно-перцептивна сфера особистості				
Тема 2.1. Діяльність як основна форма активності особистості	4	2	2	-
Тема 2.2. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини	4	2	2	-
Тема 2.3. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів	11	2	-	9
Тема 2.4. Сприймання: види та властивості	4	2	2	-
Тема 2.5. Пам'ять: теорії і закономірності функціонування	2	2	-	-
Тема 2.6. Уява і творчість	13	2	2	9
Тема 2.7. Мислення та інтелект	4	2	2	-
Тема 2.8. Увага як форма організації психічної діяльності	12	2	2	8
Змістовний модуль 3. Регулятивна та інструментальна функція психіки				
Тема 3.1. Особистість: загальна психологічна характеристика, структура, розвиток	12	2	-	10
Тема 3.2. Поняття про волю і вольову поведінку	2	2	-	-
Тема 3.3. Емоції і почуття: їх роль в житті людини	6	4	2	-
Тема 3.4. Проблема типу темпераменту	28	2	2	24

Тема 3.5. Природа і сутність характеру	4	2	2	-
Тема 3.6. Задатки та здібності людини	1	1	-	-
Всього	180	13	30	105

5. Тематика лекційних занять

№ п/п	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1	Предмет психології як науки, її завдання.	2
2	Принципи, методи та місце психології у структурі сучасних наук.	2
3	Становлення психології як науки.	2
4	Поняття про психіку.	2
5	Психіка у філогенезі та історіогенезі: розвиток психіки тварин.	2
6	Походження і розвиток свідомості людини.	2
7	Неусвідомлювані психічні процеси.	2
8	Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів.	2
9	Діяльність як основна форма активності особистості.	2
10	Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.	2
11	Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.	2
12	Сприймання: види та властивості.	2
13	Пам'ять: теорії і закономірності функціонування.	2
14	Уява і творчість	2
15	Мислення та інтелект.	2
16	Увага як форма організації психічної діяльності.	2
17	Особистість: загальна психологічна характеристика, структура, розвиток .	2
18	Поняття про волю і вольову поведінку.	2
19	Емоції і почуття: їх роль в житті людини.	2
20	Основні функції емоцій. Поняття про емоційне реагування.	2
21	Проблема типу темпераменту.	2
22	Природа і сутність характеру.	2
23	Задатки та здібності людини.	1
	Всього	45

6. Тематика практичних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Загальні принципи пізнання світу. Специфіка психологічного знання. Життєві і наукові психологічні знання. Особливості та можливості психології	2
2	Методологічні принципи психології. Загальне уявлення про методи наукового дослідження. Універсальні та спеціальні методи психологічного дослідження	2
3	Основні підходи до визначення історичних етапів розвитку психологічної науки. Психологія як наука про душу. Психологія як наука про свідомість. Психологія як наука про поведінку	2
4	Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Природа і механізми психічних явищ	2
5	Розвиток психіки тварин. Інстинктивна поведінка тварин і стадія елементарної поведінки	2
6	Неусвідомлювані механізми і дії. Загальна характеристика проблеми неусвідомлюваних психічних процесів	2
7	Активність особистості та її джерела. Структура діяльності.	2
8	Значення спілкування в розвитку особистості. Вербальні та невербальні засоби спілкування	2
9	Взаємозв'язок відчуття і сприйняття. Сприйняття як цілісне відображення предметів.	2
10	Уява та об'єктивна дійсність. Феноменологія уяви.	2
11	Фізіологічні основи мислення. Форми мислення: поняття, судження та умовиводи.	2
12	Основні види уваги: мимовільна, довільна, після довільна, фактори, що їх спонукають. Характеристика властивостей уваги.	2
13	Роль емоцій в житті людини.	2
	Типи темпераментів, їх психологічна характеристика.	
14	Характер і темперамент, порівняльна характеристика.	2
15	Здібності, знання, уміння й навички. Характеристика видів здібностей.	2
	Всього	30

7. Самостійна робота

Самостійна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем етичних та психологічних аспектів.

Форми самостійної роботи:

- Опрацювання лекційного матеріалу.
- Самостійне вивчення тем курсу та окремих питань за навчальною літературою, науковими статтями тощо.
- Підготовка до практичних занять.
- Підготовка до письмових контрольних робіт.
- Участь в олімпіадах та конкурсах на кращого знавця дисципліни.

Тематика самостійної роботи

№ п/п	Тема самостійної роботи	Кількість годин
1	Принципи, методи та місце психології у структурі сучасних наук.	5
2	Становлення психології як науки.	10
3	Поняття про психіку.	10
4	Психіка у філогенезі та історіогенезі: розвиток психіки тварин.	10
5	Походження і розвиток свідомості людини.	10
6	Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.	9
7	Уява і творчість.	9
8	Увага як форма організації психічної діяльності.	8
9	Особистість: загальна психологічна характеристика, структура, розвиток.	10
10	Проблема типу темпераменту.	24
	Усього	105

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіа проектора та інших ТЗН; практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні заняття; робота в Інтернеті.

9. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни «Загальна психологія» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- директорська контрольна робота;
- оцінювання виконання індивідуального завдання;
- Іспит.

Підсумковий бал (за 100 - бальною шкалою) з дисципліни «Загальна психологія» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

5-й семестр (іспит)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Сума
Теми 1-2 (модульна контрольна робота, поточне оцінювання, тестовий контроль)	Директорська контрольна робота Теми 1-3	Середнє арифметичне за поточними оцінками, і оцінкою індивідуального завдання	Іспит	
25%	20%	15%	40%	100%
Тиждень (7)	Тиждень (14)	Тиждень (15)	Протягом сесії	

Шкала оцінювання(переведення)

За шкалою коледжу	За національною шкалою	За шкалою ECT8
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75 - 84		C (добре)
65-74	задовільно	D(задовільно)
60-64		E(достатньо)
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

«ВІДМІННО» - знання глибокі, міцні, системні. Студент вміє застосовувати їх для виконання завдань пошукового характеру, може самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, виявляти й відстоювати власну позицію.

«ДОБРЕ» - відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень. Студент вміє робити висновки, виправляти допущені неточності, він знає суть понять, явищ, вміє пояснити основні теоретичні положення, може самостійно застосовувати знання в типових ситуаціях.

«ЗАДОВІЛЬНО» - відповідь правильна, але недостатньо осмислена. Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати теоретичні положення. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразками.

«НЕЗАДОВІЛЬНО» - відповідь зі значними помилками і неточностями, студент відтворює менш як половину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, елементарні завдання виконує лише за допомогою викладача

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Загальна психологія».
2. Матеріали комп'ютерних презентацій лекційного курсу «Загальна психологія» .
3. Питання для поточного контролю.
4. Тестові завдання.
5. Реферат.
6. Пошукові роботи студентів.
7. Завдання для проведення модульного контролю, ДКР.

11. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник /для студ. психол. і педагог. спец. - 2-ге вид., випр. і доп. / М. Й. Варій. – К. : ЦУЛ, 2007. – 968 с.
2. Дрозденко К. С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник / К. С. Дрозденко. – К. : Професіонал, 2004. – 304 с
3. Загальна психологія: навч. посіб. / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с
4. Загальна психологія: Практикум: Навч. посіб./ В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – К. : Каравела, 2005. – 280 с.
5. Корольчук М. С. Психологія: Схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб./ за заг. ред. М.С.Корольчука. /Микола Степанович Корольчук. – К. : Ельга; Ніка-Центр, 2009. – 320 с
6. Психологія: Навч. Посібник. / О.В. Винославська, О.А.Бреусенко-Кузнецов, В.Л.Зливков та ін.; За наук. Ред. О.В.Винославської. – Київ: Фірма «ІНКОС», 2005. – 352с.

ДОПОМІЖНА:

1. Макарова Л. Л. Загальна психологія: методичні розробки семінарських занять: Навч.посібник. / Л. Л. Макарова, В. М. Синельніков.-К. : ЦУЛ, 2005. 200 с.
2. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. - 5-те вид., стер. / П. А. М'ясоїд. – К. : Вища школа, 2006. – 487 с
3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч.посібник.- 3-є вид., випр. / П. А. М'ясоїд. – К. : Вища шк., 2004. – 487 с.
5. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. — К.: ВД Професіонал,

2004. - 304 с.